

ชื่อเรื่อง	การดูแลสุขภาพช่องปากด้วยสมุนไพรพื้นบ้านไทย:กรณีศึกษา ทันตบุคลากรประเทศไทย
ผู้วิจัย	พัชชิตา อยู่สุข
สถานที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สิริสุนทร
กรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ สายแสง
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ ศศ.ม สาขาวิชาสังคมศาสตร์การแพทย์และ สาธารณสุข, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2556
คำสำคัญ	สมุนไพรพื้นบ้านไทย การดูแลสุขภาพช่องปาก ทันตบุคลากร

บทคัดย่อ

ประเทศไทย มีประวัติการดูแลสุขภาพด้วยการแพทย์พื้นบ้าน โดยเฉพาะสมุนไพรมาอย่างยาวนานตั้งแต่สมัยก่อนสุโขทัย จนถึงปัจจุบัน ได้ผสมผสานเข้าไปในระบบการดูแลสุขภาพของประเทศ ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลที่ผลักดันให้ประเทศไทยใช้รูปแบบของการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพหรือการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและมีนโยบายการพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางสุขภาพของเอเชีย (พ.ศ. 2547-2551) ด้วยเหตุนี้ การส่งเสริมการใช้สมุนไพรพื้นบ้านไทยในทางทันตกรรมจึงเป็นประเด็นสำคัญในการพัฒนา การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานการณ์การใช้สมุนไพรพื้นบ้านไทยในการดูแลสุขภาพช่องปากของทันตบุคลากร โดยเน้นการศึกษารูปแบบ พฤติกรรมและปัจจัยกำหนดการสั่งใช้ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสถานการณ์การใช้สมุนไพรพื้นบ้านไทยของทันตบุคลากรในการดูแลสุขภาพช่องปาก และ 3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายด้านรูปแบบและพฤติกรรมการใช้สมุนไพรในสถานพยาบาลของทันตบุคลากร ในการศึกษาใช้ทันตบุคลากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 391 คน คัดเลือกโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา แสดงค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานเพื่อหาปัจจัยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อการสั่งใช้สมุนไพรพื้นบ้านไทยในการดูแลสุขภาพช่องปาก

ผลการศึกษาพบว่าทันตบุคลากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 71.6 ยังไม่สั่งใช้สมุนไพรพื้นบ้านไทยเนื่องจากปัจจัยสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ ยังไม่รู้จัก (ร้อยละ 36.8), ไม่สนใจ ไม่รู้ใช้อย่างไร (ร้อยละ 34.3), ไม่มีงานวิจัยสนับสนุนที่เพียงพอ (ร้อยละ 28.6) และนโยบายของสถานพยาบาลที่ยังไม่รองรับ (ร้อยละ 19.3)

Title	ORAL HEALTH CARE WITH TRADITIONAL THAI HERBS: A CASE STUDY IN THAI DENTAL.
Author	Patchita Yusookh
Advisor	Associate Professor Patcharin Sirasoontorn, Ph.D.
Co - Advisor	Associate Professor Prachak Saisang, Ph.D.
Academic Paper	Thesis M.A. in Medical and health social science, Naresuan University, 2013
Keywords	Traditional Thai herb, Oral health care, Dental personnel

ABSTRACT

Thailand has a long health care by using traditional medicine, especially herbs before Sukhothai era. Until now, the behavior has been integrated in the national healthcare system. Currently, the medical tourism policy has been introduced as one of the major strategies in order to give Thailand the "center of Asian medical hub" (2004-2008). Since then, using herbs in oral health system become a core strategy.

This research has three major objectives, including 1) to study the situation of using herbs in dentists; 2) to study factors related to the using herbs among dentists; and 3) to provide policy suggestion concerning model and using behaviors of the dentists. First, 391 participants were selected by using simple random sampling. Then, the data was analyzed by using descriptive statistic, including percentage, standard deviation and inferential statistics.

This research found that most dental personnel did not prescribed traditional Thai herbs for their oral practice (71.6%) There were four major factors determined their using traditional herbs. These were 1) do not know herbs (36.8%), 2) do not interest and know how to use herbs (34.3%), 3) had no adequate research support (28.6%), and 4) obstructed by unsupportive oral health policy from their originate health institution (19.3%).